

תחבורה דוארית בארץ ישראל (גליונית מזכרת)

Postal Vehicles in Eretz Israel (Souvenir Sheet)

סיין התשע"ג • 5/2013 • 923

עם הקמת מדינת ישראל נוסדו בכל רחבי הארץ יישובים רבים, שתושביהם נזקקו לשירותי דואר. דואר ישראל הכניס לשימוש כלי רכב מיוחדים, "האוטו האדום" בלשון העם, אשר הגיעו מידי יום לכל אחד מן היישובים ופעלו כמשרד דואר נייד.

דואר ישראל טיפל גם בהפעלת קשרי הדואר בין ישראל למדינות העולם, תוך שהוא נעזר בשירותיהן של חברות ההובלה בים ובאוויר. במיוחד ניתן לציין את השימוש שעשה דואר ישראל במטוסיה של חברת אל על, חברת התעופה הלאומית של ישראל, לצורך הובלת דברי הדואר לחו"ל.

תיאור גליונית המזכרת

בבול הראשון מופיעה מרכבת הדואר האוסטרי על רקע שער יפו בירושלים. מתחת לבול משולבת חותמת הדואר של סוכנות ה"לוידי" האוסטרי שפעלה בירושלים.

בבול השני מופיע חלקו הפנימי של קרון מיון דואר, שהופעל על ידי הרכבת המנדטורית בארץ ישראל. מתחת לבול משולבת חותמת משרד דואר הרכבת המנדטורי (T.P.O Travelling Post Office) שפעל בקו ירושלים-יפו.

בבול השלישי מופיע "האוטו האדום" ששירת את דואר ישראל בשנים הראשונות לאחר הקמת המדינה (רכב מסוג זה מוצג כיום במוזיאון אלכסנדר לתולדות הדואר והבולאות שבמוזיאון ארץ ישראל בתל אביב). לצידו מטוס אל על מדגם C49 קונסטליישן ששימש להובלת דברי דואר בשנות ה-50. מתחת לבול משולבת תווית דואר אוויר של דואר ישראל.

לנו, החיים במאה ה-21, ויכולים להשתמש במגוון עשיר של אמצעי תקשורת והעברת ידיעות, קשה להבין עד כמה גדולה הייתה בעבר התלות בקיום שירותי דואר אמינים ומהירים. כדי לספק את השירות נעזרו מוסדות הדואר בעולם בכל אמצעי תחבורה שעמד לרשותם, ומיהרו לאמץ כל חידוש טכנולוגי שאיפשר להגדיל את כמות המכתבים ולקצר את זמן המשלוח.

עד מחצית המאה ה-19 הייתה ארץ ישראל מחוז נידח בשולי האימפריה העות'מאנית, ולרשות התושבים שהתגוררו בה לא עמדו כלל שירותי דואר מסודרים. המפנה חל בשנת 1852 עם הקמת שירותי הדואר הראשונים אשר הופעלו על ידי אוסטריה וצרפת.

את השירות היעיל והמסודר מכלם סיפק הדואר האוסטרי, אשר השתמש, לראשונה בארץ ישראל, במרכבת סוסים מיוחדת על מנת להוביל את המכתבים והחבילות. בתוך כשש שעות בלבד מרגע שעגנה ספינת הדואר האוסטרי בנמל יפו, יכלו אנשי ירושלים לקבל את מכתביהם בבית הדואר האוסטרי, ששכן סמוך לשער יפו בירושלים.

בשנת 1892, עם השלמת סלילת מסילת הברזל בין יפו לירושלים, שיפר הדואר העות'מאני (אשר היה לו מונופול על השימוש בקו) את מהירות השירות ואמינותו על ידי הובלת המכתבים ברכבת. גם מסילות ברזל נוספות שנסללו בארץ ישראל שימשו לצורך העברת דברי הדואר ליעדם.

בתקופת המנדט הבריטי הוגבר מאוד השימוש ברכבת לצורך העברת מכתבים. לחלק מן הרכבות צורף קרון דואר מיוחד, שבו התקבלו דברי דואר מן התחנות שבהן עברה הרכבת בדרכה. פקידי הדואר מיינו את המכתבים תוך כדי הנסיעה, והצליחו בכך לקצר מאוד את משך הטיפול במכתבים עד להעברתם ליעד.

עיצוב גליונית המזכרת: טוביה קורץ ורון גולדברג
עיצוב מעטפה וחותמת: רון גולדברג
Souvenir Sheet Design: Tuvia Kurtz & Ronen Goldberg
FDC & Cancellation Design: Ronen Goldberg

Postal Vehicles in Eretz Israel (Souvenir Sheet)

We who live in the 21st century enjoy abundant means of communication and ways to transfer information. Thus, it is difficult for us to comprehend just how dependent people used to be on a reliable and swift postal service. In order to provide the best possible service, postal institutions around the world used all the available means of transport and quickly embraced any new technology that enabled them to increase their volume of mail and shorten delivery times.

Until the mid-19th century, Eretz Israel was a remote province in the outlying regions of the Ottoman Empire and residents had no organized mail service whatsoever. The turning point came in 1852, when the first Postal Services were founded and operated by Austria and France.

The most efficient and organized service was provided by the Austrian Post, which was the first to use a special carriage to transport letters and packages within Eretz Israel. Just six hours after the Austrian postal ship docked at Jaffa Port, patrons could receive their mail at the Austrian Post branch located by the Jaffa Gate in Jerusalem.

When the railroad line between Jaffa and Jerusalem was completed in 1892, the Ottoman Post (which had sole rights to use the line), improved its speed and reliability by transporting mail via train. Additional rail lines constructed in Eretz Israel were also used for transporting mail.

During the British Mandate the use of trains for transporting mail increased significantly. Some trains were equipped with a special postal car that collected mail at stops along the route. Postal workers sorted the mail as the train continued on its way, thus greatly decreasing the time it took for mail to reach its destination.

Following the establishment of the State of Israel, many new towns were founded throughout the country and their residents needed a postal service. The Israel Post began using special vehicles, commonly referred to as "The Red Van", which frequented each town daily and served as mobile post offices.

חזמת אירוע להופעת הבול SPECIAL CANCELLATION

The Israel Post also utilized the services provided by sea and air transport companies to maintain postal ties between Israel and other countries around the world. The service provided by El Al, Israel's national airline, for transporting postal items overseas, is especially noteworthy.

Description of the Souvenir Sheet

The first stamp features an Austrian Post carriage against the background of the Jaffa Gate in Jerusalem. A cancellation from the Austrian Lloyd Agency, which operated in Jerusalem, appears below the stamp.

The second stamp depicts the inside of a mail sorting train car, operated by the Mandatory Railway in Eretz Israel. A Travelling Post Office (T.P.O.) cancellation is featured below the stamp.

The third stamp features "The Red Van" that served the Israel Post in the initial years of the State (one of these vehicles is on display at the Alexander Museum of Postal History and Philately at the Eretz Israel Museum in Tel Aviv). A Constellation C49 cargo plane used for transporting mail in the 1950's appears beside it and an Israel Post Airmail label is featured below the stamp.

השירות הבולאי - טל: 076-8873933
שדרות ירושלים 12, תל-אביב-יפו 6108401
The Israel Philatelic Service - Tel: 972-76-8873933
12 Sderot Yerushalayim, Tel-Aviv-Yafo 6108401
www.israelpost.co.il * e-mail: philserv @ postil.com

Issue:	מאי 2013	הנפקה:
Stamp Size (mm):	H 30 ג / W 40 ר	מידת הבולים (מ"מ):
Sheet Size (mm):	H 75 ג / W 140 ר	מידת הגליונית (מ"מ):
Stamps per Sheet:	3	בולים בגליון:
Method of printing:	אופסט Offset	שיטת הדפסה:
Security mark:	מיקרוטקסט Microtext	סימון אבטחה:
Printer:	Joh. Enschede, The Netherlands	דפוס: